

**Прем'єр-міністру України
ШМИГАЛЮ Д.А.**

**Голові Державної регуляторної Служби
України
КУЧЕРУ О.В.**

**Голові Державної служби геології та надр
України
ОПІМАХУ Р.Є.**

вих. №223/60 від 31.05.2023 року

***Щодо переліку підземних споруд,
не пов'язаних з видобуванням корисних копалин***

Від імені Professional Association of Environmentalists of the World (Асоціація професіоналів довкілля – PAEW) дозвольте висловити Вам повагу та звернутися щодо наступного.

На виконання ст. 14 Кодексу, постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2023 р. № 533 «Про затвердження переліку підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів», затверджено перелік відповідних споруд.

Серед вказаного переліку зазначено «свердловини для повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів».

Вказана ситуація викликає занепокоєння, оскільки у відповідності до ст. Закону України «Про нафту і газ» розробка родовища нафти і газу – це технологічний процес вилучення з родовища нафти, газу та супутніх їм корисних компонентів, який складається з двох послідовних етапів - дослідно-промислової розробки родовища та промислової розробки родовища.

За статтею 1 Водного кодексу України вода супутньо-пластова (надалі – СПВ) - вода, що піднімається на поверхню разом з нафтою і газом під час їх видобування.

Умови повернення СПВ нафтогазових родовищ до підземних горизонтів регламентовано ст. 72 Водного кодексу України, які передбачають, що підприємства, установи та організації, що добувають нафту і газ, повертають СПВ нафтогазових родовищ до підземних горизонтів. Умови повернення СПВ до підземних горизонтів встановлюються обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища.

За ст. 75 Водного кодексу України повернення СПВ нафтогазових родовищ до підземних горизонтів здійснюється за технологічними проектами, погодженими з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Відповідно до розділу I Правил розробки нафтових і газових родовищ, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України 15.03.2017 № 118 (надалі – Правила), сукупність технологічних заходів і технічних засобів для підтримання пластового тиску під час розробки покладу вуглеводнів шляхом закачування в нього агентів впливу для забезпечення величини пластового тиску, передбачається технологічним проєктним документом на розробку родовища (покладу). З метою підтримки пластового тиску у якості агенту впливу можуть використовуватися СПВ у т.ч. для закачування в нагнітальні свердловини. У процесі розробки до числа нагнітальних свердловин з метою перенесення ліній нагнітання, створення додаткових і розвитку існуючих ліній «розрізання», організації локального заводнення можуть переводитись видобувні свердловини.

Також за Правилами, повернення СПВ може відбуватися через поглинальні свердловини, призначені для закачування супутньо-пластових та промислових вод з родовищ, що розробляються, у підземні водоносні горизонти, що гідродинамічно не пов'язані з горизонтами питних вод.

Технологічний проєкт повернення СПВ є складовою та основою для підготовки вихідних даних при розробці проєкту облаштування родовища, та передбачає влаштування об'єктів зі збору, очистки, повернення СПВ.

Більше того, за Правилами, дозволяється здійснювати повернення СПВ в межах іншої нафтогазоносної ділянки надр, яка облаштована поглинальною свердловиною за умови приведення супутньо-пластових вод до показників, визначених в проєктних документах ділянки нафтогазоносних надр, де буде здійснюватись таке повернення вод.

При цьому, повернення СПВ шляхом нагнітання їх в продуктивні пласти з метою підтримання пластового тиску або в підземні поглинальні горизонти є одним із заходів з охорони навколишнього природного середовища, визначений Правилами.

Тобто, повернення СПВ є невід'ємною частиною технологічного процесу видобування вуглеводнів у вигляді підтримки пластового тиску та/або повернення у підземні водоносні горизонти, що гідродинамічно не пов'язані з горизонтами питних вод, а також заходом з охорони навколишнього природного середовища. Видобування вуглеводнів без СПВ не можливо. Для повернення СПВ використовуються нагнітальні, поглинальні свердловини, які, набувають такого статусу шляхом переведення з видобувних за відсутності флюїдів.

Включення свердловини для повернення СПВ до окремого виду користування «будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин...» суперечить технології видобування вуглеводнів, оскільки СПВ є нерозривно пов'язаний компонент з видобуванням нафти і газу.

Також повернення СПВ, у т.ч. погодження технологічних регламентів повернення СПВ Міндовкілля та Держспоживпродслужби, відбувається за технологічними проєктними документами, за якими користувачі надрами здійснюють ДПР і промислову розробку родовищ нафти і газу, погодженими з Держпраці та затвердженими користувачами надр протоколами затвердження проєктів дослідно-промислової розробки родовищ (покладів, об'єктів розробки), які подаються до Держгеонадр.

За вказаної редакції, надрокористувачі будуть змушені отримувати два дозволи на спеціальне користування надрами, пов'язаних з дослідно-промисловою розробкою корисних копалин з подальшим їх видобуванням корисних копалин та дозвіл на будівництво та експлуатація підземних споруд, не

IBAN UA493052990000026007046228314
Банк АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
ЄДРПОУ 44087227

пов'язаних з видобуванням корисних копалин, - свердловин для повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів.

За даної ситуації створюється дублювання дозвільної процедури для одного виду діяльності, передбачаються обтяжливі додаткові фінансові та часові витрати для надрокористувачів, формується негативний інвестиційний клімат, гальмування та перешкоджання процесів внутрішнього нафтогазовидобутку, що в умовах військові агресії, знищення об'єктів критичної інфраструктури є неприпустимим.

Враховуючи викладене, Асоціація РАЕВ просить виключити «свердловини для повернення супутньо-пластових вод нафтогазових родовищ до підземних горизонтів» з переліку підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2023 р. № 533.

Просимо відповідь на даний лист надіслати на електронну пошту - natali.paeu@gmail.com.

З повагою,
Президентка Асоціації професіоналів довкілля

Людмила ЦИГАНЮК

Виконала: *Наталія Мороз*: (063)849-3806, natali.paeu@gmail.com

IBAN UA493052990000026007046228314
Банк АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
ЄДРПОУ 44087227